

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

DE || LIBERTATE || CHRISTIANA ||

Lensaeus, Johannes

Antverpiae, 1590

Capvt XI. Veteris Testamenti sanctos non fuisse liberos beneficio veteris
Testamenti, sed noui.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46059](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46059)

prodest tamē spiritualibus mala conuersatio carnalium: cuius & considerata turpitudine, magis ad boni honestiq. studiū inardescūt, & toleratione coronantur.

CAPVT XI.

Veteris Testamenti sanctos non fuisse liberos beneficio veteris Testamenti, sed noui.

QUIA verò veteris Testamenti sanctos verè diximus præditos fuisse libertate: quæri potest cuius beneficio Testamenti illam fuerint consequuti libertatem. Nam vetus quidem ipsum Testamentum, quod in seruitutem dicitur generasse, nihil præstabat earum rerum quæ liberum queant efficere; siue Legem spectaueris duabus illis tabulis inscriptam, Deique digito exaratam; siue Spiritum eum, quo imbuebatur eos quos peperisset; siue innumeras propè caeremonias, in magna sacrificiorum varietate constitutas. Et quod ad ipsum imprimis attinet Decalogū, per eum quidem esse potuit cognitio peccati: sed vt ipsi obedientia, vera peccati declinatione præstaretur, id efficere nullo modo potuit. Atqui veram hominis libertatem sine obedientia & impletione Legis diuinæ consistare non posse, hæcenus docuimus. Iustificabat ipsi quidem Lex obedientes sibi. Quis enim dicat non iustificari eos qui Legi obtemperant? Sed quia Legis sola cognitio in natura vitata & infirma non pariebat obedientiam, idcirco nec iustitiam cuiquam affererebat. Quocirca per Prophetam de ipso quoque Decalogo dictum est à Domino: Dedi eis præcepta non bona, & iudicia in quibus non viuēt: tum quòd non eos præcepta & cognita facerent bonos: tum quia etiam bona Legis occasione, deteriores sua prauitate euadere. Nam peccatum, inquit Apostolus, occasione accepta per mandatum, seduxit me, & per illud occidit. Itaque

*Ezech. 20.
Aug. e. 1st. 19.
ad Hieron.*

Rom. 7.

Lex quidem sancta, & mandatum sanctum, & iustum & bonum. Quod ergo bonum est, mihi factum est mors? Absit, sed peccatum, vt appareat peccatum, per bonum operatum est mihi mortem: vt fiat supra modum peccans peccatum per mandatum. Scimus enim quia Lex spiritualis est, ego autem carnalis sum, venundatus sub peccato. Tatum igitur abest vt Legis cognitio sola faceret liberos, vt grauior sub peccato seruitus, Lege cognita nasceretur. Neque verò spiritus ipse, qui ex veteri propriè Testamento concipiebatur, quemquam efficere liberum potuit. Siquidem timoris erat ille spiritus, non amoris. Ad quem duris populi cordibus incutiendum, terrifica in monte omnia diuinitus comparata fuere, fumus ingens, ignis, tonitrua: & hæc in deserto, terraque aliena & barbara. Mons quoque ipse tanta seueritate Legis non attingendus; vt si vel bestia tetigisset montem, lapidibus obrui oporteret. Denique sic erat quod cernebatur terribile, vt dixerit *Hebr. 12.* Moyses: Exterritus sum & tremebundus. Sed per hæc concepto duntaxat metu, quo voluntas iniqua non sanaretur, sed premeretur, serui discedebant: qui ea quæ præcepta cognouerant Dei Lege, non tam implerent, quam implere se propter metum vindictæ simularent. Iam sacrificia ipsa tam multa, quid ad libertatem veram, quæ est à peccatis, conducebant? nihil omnino per se ipsa. Quod luculentis verbis Propheta declarât, *Hier. 17.* Quid est, inquit, quod dilectus meus in domo mea fecit scelera multa? Nunquid carnes sanctæ auferent à te malitias tuas in quibus gloriata es? Quãobrem illa quæ per sacrificia pecorum fieri dicitur expiatio peccatorum, quatenus ad vetus Testamentum pertinet, tota umbratica est, non vera; & species atque imago iustificationis, non veritas: quemadmodum diuus Ambrosius ait sermone duodecimo in Psalmum centesimum decimum octauum. Et rursus sermone decimo-

nono, Umbra est, inquit, non veritas: vt cum fiat oblatio pro peccatis secundum Legem, non fiat remissio peccatorum. Lex enim per Moysen data est, gratia & veritas per Iesum Christum. Itaque illius umbraticæ expiationis ij quoque participes erant, qui in seruitutem generati, veterisque Testamenti filij, veræ sanctificationis nondum capaces euaserant. Quæ quidem sanctificatio, cum nisi per Christi mediatoris sanguinem acquiri non posset, nouo Testamento adscribenda est, non veteri. Impossibile enim est (ait beatus Apostolus) sanguine taurorum & hircorum auferri peccata. Ideo ingrediens mundum, dicit: Hostiam & oblationem noluit, corpus autem aprasti mihi. holocaustomata & pro peccato, non tibi placuerunt. tunc dixit. Ecce venio. In capite libri scriptum est de me, vt faciam Deus voluntatem tuam. Superius dicens: Quia hostias & oblationes & holocaustomata & pro peccato noluit, nec placita sunt tibi, quæ secundum Legem offeruntur: tunc dixi, Ecce venio, vt faciam Deus voluntatem tuam. Aufert primum, vt sequens statuatur. In qua voluntate sanctificati sumus, per oblationem corporis Iesu Christi semel. Igitur ex nouo Testamento, omnia illa sunt sanctis veteribus libertas. inde enim vera Legis obedientia, inde spiritus fidei & dilectionis, inde vera remissio peccatorum, atque expiatio conscientia ab operibus mortuis ad seruiendum Deo viuenti. Et nim hoc interest inter vetus nouumque Testamentum, quod Lex ibi in tabulis, hinc in cordibus scribitur: vt quod illic forinsecus terret, hinc delectet intrinsecus: ibique fiat homo prauaricator Legis per occidentem litram, hinc dilector atque obseruator per viuificantem Spiritum. Quia hoc est Testamentum quod dicitur. Dabo Leges meas in mentem eorum, & in corde eorum superscribam eas, & ero eis in Deum, & ipsi erunt mihi

Hebr. 10.

Hebr. 8.

in populum : & non docebit vnusquisque proximum suum, & vnusquisque fratrem suum, dicens ; Cognosce Dominum : quoniam omnes scient me à minore usque ad maiorem eorum, quia propitius ero iniquitatibus eorum, & peccatorum eorum iam nõ memorabor. Dicendo autem Nouum (inquit beatus Apostolus) inueterauit prius. Quod autem antiquatur & senescit, prope interitum est. Atque ad hoc Testamentum pertinet imprimis sanguis ille pretiosus Agni immaculati Christi, per quem nobis illa promissa donantur, ipsumque adeo confirmatur nouum Testamentum. Quod licet fuerit manifestatione posterius, vt propterea dicat Apostolus, veniente nouo prius veterascere atque aboleri oportuisse : tamen re ipsa fuit prius, perque Mediatoris mortem, quæ in oculis Dei præsens fuit semper, quotquot verè vnquã liberi fuerunt à peccati & diaboli seruitute, vera ipsorum iustificatione liberauit, Neque vnquam potuit captiua voluntas (vt diuus Augustinus ait) sine hac Dei gratia, nouo iam inde à lapsu promissa Testamento, in salubrem respirare libertatem. Idcirco etiam illud vetus, hoc nouum appellatur Testamentum ; vetus quidem illud, propter veteris hominis noxam, quæ per literam iubentem & minãtem minimè sanabatur : hoc autem nouum, propter nouitatem Spiritus, quæ hominem nouum sanat à vitio vetustatis, eoque ipso donat veræ gratiam libertatis. Si autem quæras quibus verbis illa veræ libertatis gratia fuerit à Deo promissa iam inde à principio ; in promptu sunt illa in Genesi verba, quibus Serpenti dicitur : Inimicitias ponam inter te & mulierem, & semen tuum & semen illius : ipsa conteret caput tuum : siue, vt Septuaginta legunt, ipse qui est semen, vel ipsum semen : quomodo nonnullis in codicibus inuenitur. Quid autem est per semen conteri caput serpētis, nisi nos per Christum è femina ortum,

Lib. 4. ad Romanos
nifac. cap. 3.

de seruitute peccati & diaboli liberari? Repetita est & Abrahæ hæc ipsa noui Testamenti promissio, cum ei dicitur: In semine tuo benedicentur omnes gentes. Non ait, in seminibus, quasi in multis, inquit Apostolus; sed quasi in vno, & semini tuo qui est Christus. Itaque quotquot vnquam iusti fuerunt, sicut filij fuerunt noui Testamenti, etiam si viuerent tempore Testamenti veteris; ita quoque iidem omnes verè fuerunt per Christum liberi, etiam si viuerent tempore seruitutis. hoc enim libertatis bonum, per fidem in venturum Christum consequerentur: sicuti modò nos eam consequimur per fidem qua eundem mediatorem credimus aduenisse. Quæ cum ita se habeant; quis dicat quod olim Pelagiani Catholicos dicere iactitabant, Spiritum sanctum adiutorem virtutis in veteri Testamento non fuisse? nisi cum vetus Testamentum (inquit Augustinus) sic intelligimus, quemadmodum Apostolus dixit: A monte Sina in seruitutem generas. Sed quia in eo præfigurabatur nouum; qui hoc intelligebant tunc homines Dei, secundum distributionem temporum, veteris quidem Testamenti dispensatores & gestatores, sed noui demonstrantur hæredes. An verò illum ad Testamentum nouum negabimus pertinere, qui dicit: Cor mundum crea in me Deus, & spiritum rectum innoua in visceribus meis? Aut illum qui dicit: Posuit supra petram pedes meos, & direxit gressus meos, & immisit in os meum canticum nouum, hymnum Deo nostro? vel illum ante Testamentum vetus, quod est à monte Sina, patrem fidelium; de quo dicit Apostolus: Abrahæ dictæ sunt promissiones, & semini eius? nõ dicit, & seminibus, tanquam in multis; sed tanquam in vno, & semini tuo, quod est Christus. Hoc autem dico, inquit, Testamentum confirmatum à Deo, quæ post quadringentos & triginta annos facta est lex, non infirmat ad euacuandam promissionem.

Gal. 3.

Lib. 3. ad Bonifac. cap. 4.

nem. Si enim ex Lege hereditas, iam nō ex promissione. Abrahæ autem per promissionem donavit Deus. Hic certè si quæramus vtrum hoc Testamētum, quod dicit confirmatū à Deo, nō infirmari à Lege, quæ post quadringentos & triginta annos facta est, vtrum nouum an vetus intelligendum sit? Quis respondere dubitet, nouum? sed in Prophetis latebris occultatum, donec veniret tempus, quo reuelaretur in Christo? Nam si dixerimus, vetus; quid erit illud, à monte Sinai in seruitutem generās? Ibi enim facta est Lex post quadringētos & triginta annos. Qua Lege hoc Testamentum promissionis Abrahæ infirmari non posse, confirmat: & hoc quod factum est ad Abraham, vult potius ad nos pertinere, quos vult esse filios liberæ, non ancillæ: hæredes ex promissione, non Lege, cum dicit: Si enim ex Lege hereditas, iam non ex promissione. Abrahæ autem per promissionem donavit Deus: vt quod facta Lex est post quadringentos & triginta annos, ad hoc subintrauerit, vt abundaret delictum, cum per peccatum præuaricationis conuincitur hominis superbia, de sua iustitia præsumens. Et vbi abundasset delictum, superabundaret & gratia, per fidem iam humilis hominis in Lege deficientis, & ad Dei misericordiam fugientis.

CAPVT XII.

Sitne discriminis aliquid constituendum inter libertatem Christianam & Euangelicam.

SUNT autem qui inter Christianam & Euangelicam libertatem putent aliquid ponendum esse discriminis; vt Christiana quidem libertas, quæ sit à peccato & à diabolo, omnium fuerit temporū ex quo redimi per Christum cœpere homines, per quæ eius sanguinem iustificari; quibuscunque interim illi pro ra-

d s

tione